

Helene Anja Jensen spiller teenageren Jasna, der vil have styr på fortiden. Foto: Soren Pagter

Ansigter som glas

Det er, som om "Jasnas breve" undervejs rammer et sår. Og så borer den bare sin hæslelige beretning ned i det, rundt og rundt...

ANMELDELSE

Teatergruppen Mariehønen: Jasnas breve. Forfatter: Dzevad Prohic. Bearbejdelse og instruktion: Lene Vestergård. Scenografi: Sigrid Bennike. Lys: Brian Kousgaard Kristensen. Musik: Jan Møller. Dramaturg: Jane Rasch. Medvirkende: Helene Anja Jensen og Erik Viinberg. Præsenteret i samarbejdet med Rehabiliterings- og forskningscentret for torturofere. www.rct.dk. Aldersgruppe: 14 år og op.

Jeg kan næsten ikke huske, hvordan der så ud – det forsvinder,« siger teenagepigens i "Jasnas breve". Pointen er, at hun bliver nødt til at tale fortiden frem af fortrængningerne, hvis hun overhovedet skal forstå sit liv og sin familie...

Mariehønenes forestilling handler om en familie, der er flygtet fra vold og tortur i Bosnien. Helt op til Danmark, først til Flotel Europa og derefter til en årelang venten på en såkaldt normal tilværelse. Forestillingen viser os far og datter, da de tilsyneladende står ved målet: Ved skoleintegration og overståede danskurser og jobtilbud... Men netop her bryder de rædselsfulde ydmygheds minder selvfølgelig igennem med fuld styrke.

Forestillingen er baseret på en roman af Dzevad Prohic, og den er yderst litterær i sin dialogopbygning:

To mennesker taler sammen. På scenen svarer Sigrid Bennikes scenografi imidlertid igen med en lang dekorationsstrimmel fra faderens stol til datterens skrivebord i et viljekonstrueret hjem med tilbudsmøbler, kun oplivet af en medsmuglet lillepigeæske.

Sandhedsopkastning

Her er det så, at teatret tager over – overvældende og følelsesblussende. Lene Vestergård har egentlig instrueret på gammeldags naturalismefacon, sådan med underdrivelse og ro. Tror man da. For det er, som om "Jasnas breve" undervejs rammer et sår. Og så borer den bare sin hæslelige beretning ned i det, rundt og rundt, indtil man har lyst til at skrike, at man ikke vil høre mere. For man kender allerede historien... Men nej. Her hjælper ingen kære mor. Og i virkeligheden kender man vel heller ikke sådan en overgrebshistorie, når man er en fredsforfælet dansker med ublodig børnehaven og fastelavnsboller...

Erik Viinberg driver historien af sted som faderen med duknakkede nedbidthed og psykologtillært tolerance i alt for store bukser. Hans selvkontrol er blevet hans overlevelse, og netop derfor bliver hans overrumplende sandhedsopkastning så meget desto mere forfærdelig, da datteren omsider får hans historie at vide...

Datteren spilles af Helene

Anja Jensen, med ofrets arbrændemærket langt inde i nakken. Hendes Jasna er gammelklog, selvfølgelig, men med en overbevisende blanding af overleverens støjhed og teenagerens sårbarhed inde bag sine stramme jeans og den hjerdebankende hættetroje. Gennem hende lugter forestillingen af dokumentar. Når hun lige ud af den bombede landevej genfortæller lyden af alarmerne og synet af blodet, kan man sanse det hele gennem hende.

Forestillingen lyser dermed uhyrligt-glædeligt op i teenagerens teaterrepertoire, hvor livet ellers hovedsagelig trykkes ind i genmen eventyr eller socialrealisme fra vores helt egen verden. De store børn har brug for noget mere, hvis teatret skal hjælpe med til at danne nuancerede refleksioner over verden.

I "Jasnas breve" svider ikke mindst beskrivelsen af danskernes resignation – særligt kejtetheden over for det alvorlige hos de danske kammerater. Som Jasna udtrykker det: »Hvis jeg siger noget til dem, der betyder noget, så bliver deres ansigter ligesom glas.«

På tilskuerpladserne blev vi helt stille. Til gengæld var der flere af os, der ikke stod danskerdistancen: Vores ansigter splintrede undervejs.

Anne Middelboe
Christensen